

Rekommendationer för metadatanterering i Miljösverige

VÄL HANTERADE MILJÖDATA KOMMER TILL NYTTA OCH GÖR SKILLNAD FÖR MILJÖN

Version 1.1 2020-02-26

Rekommendationer för metadatahantering i Miljösverige är framtaget i samverkan mellan Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, länsstyrelserna, SGU, Skogsstyrelsen och SLU samt godkänd av Miljöinformationsrådet.¹

¹ <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Digitalisering-inom-miljoomradet--Smartare-miljoinformation/Miljoinformationsradet/>

1. Inledning

Rekommendationerna för metadatahantering i Miljösverige är framtagna som ett stöd för de myndigheter och organisationer som hanterar miljödata och kompletterar rekommendationerna i Strategi för miljödatahantering. Rekommendationerna beskriver hur metadata för miljöinformation bör hanteras givet de olika förutsättningar som råder i varje enskild organisation. Till rekommendationerna hör även bilagor som anger vilka standarder för metadata som ska användas för olika typer av miljöinformation (bilaga 1), samt en begreppsmodell (bilaga 2).

Syftet med rekommendationerna för metadatahantering är att skapa samsyn och dialog kring metadata som begrepp, dess hantering, förvaltning och tillgängliggörande, samt att möjliggöra en samordnad metadatahantering mellan myndigheter och andra organisationer inom Miljösverige. För en öppen och säker informationshantering är det viktigt att ta hänsyn till gällande regler och rutiner vid förvaltning inklusive PSI-lag, e-pliktlag, offentlighetslagstiftning, arkivlag, informationssäkerhet och GDPR.

Metadata beskriver egenskaper hos en informationsmängd, exempelvis källa, ägare och kvalitetsnivå. Metadata gör det möjligt att på ett enkelt sätt söka, hitta och använda informationsmängden². Metadata samlas i metadatakataloger och innehållet i en metadatakatalog kan nås av användare via en metadataportal. Mastermetadatakatalog är den katalog där originalet av en specifik metadatapost förvaltas medan en central metadatakatalog innehåller alla organisationens metadata. Kataloger kan utbyta metadaposter genom skördning via maskingränssnitt. För att kunna göra detta möjligt finns ett antal standardiserade profiler för metadata.

2. Rekommendationer för metadatahantering av informationsmängder

2.1. Beskriv organisationens informationsmängder med metadata

Varje informationsmängd ska vara dokumenterad med metadata.

2.2. Samla metadata i kataloger.

Metadata ska vara samlad i metadatakataloger.

2.3. Använd överenskomna standarder och profiler för metadata.

Överenskomna standarder och profiler för metadata³ ska användas så att de beskrivna informationsmängderna blir enkla att förvalta, söka, hitta, använda, vidareutnyttja och skörda. Samtliga metadataelement som används för att beskriva en informationsmängd ska vara dokumenterade.

2.4. Förvalta metadata i en tydligt dokumenterad och beslutad förvaltningsorganisation.

De roller som avser informationsägande, förvaltningsansvar och expertiskunnande för metadata ska vara tydligt definierade och beslutade. Informationsägaren ska ha ansvar för förvaltningen av metadata. Det ska finnas dokumentation av organisationens

---

² Informationsmängderna tillgängliggörs via såväl grafiska som tekniska gränssnitt. Det kan även finnas metadata som beskriver tjänster, IT-system och informationstillgångar (informationsmängder och IT-system).

³ Bilaga 1

metadatahantering (metadatakataloger, metadataprofiler samt kommunikation av metadata) samt rutiner för registrering och uppdatering av metadata.

2.5. Tillgängliggör metadata om organisationens informationsmängder via en central metadatakatalog.

Beskrivningar av organisationens samtliga informationsmängder ska tillgängliggöras internt och externt genom en central metadatakatalog.

2.6. Gör metadata skördningsbar via maskinella gränssnitt.

Metadata ska kunna hämtas via maskinella gränssnitt. Informationsansvarig organisation ska tydliggöra krav på format för metadataposter (metadataprofil och kommunikationsprotokoll) i avtal/överenskommelse med externa leverantörer.

2.7. Använd unika beständiga identifierare för organisationens informationsmängder.

Tillgängliggjorda informationsmängder ska ha referenser till data och metadata (t ex URL:er) som är hållbara över tid, i form av unika, beständiga identifierare.⁴

2.8. Ange kvalitet för organisationens informationsmängder.

Kvalitet/kvalitetsnivåer för informationsmängden ska anges som metadata.

2.9. Underlätta sökbarhet med hjälp av metadata.

Utförligheten på metadata, uppsättning av ämnesord samt hur den visas upp ska anpassas för att underlätta sökbarhet. Anpassa presentation av metadata till olika målgruppers behov för att göra det enklare att hitta information via metadata.

2.10. Ange licens för vidareutnyttjande av organisationens informationsmängder i metadatabeskrivningen.

Licens för vidareutnyttjande ska anges i metadatabeskrivningen för att underlätta användning av informationsmängder.⁵

Bilaga 1: Överenskomna standarder och profiler för metadata

Bilaga 2: Begreppsmodell för Metadatahantering

Dokumenthistorik

Version	Datum	Huvudsakliga ändringar
1.0	2019-12-04	Första versionen.
1.1	2020-02-26	Förtydliganden. Text flyttad från rekommendationer till inledning och begreppsbilaga. Första rekommendationen delad i två olika för tydlighet.

⁴ <https://opnadata.se/rekommendation-gallande-bestandiga-lankar/>

⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2010566-om-vidareutnyttjande-av-handlingar_sfs-2010-566

Syftet med PSI-lagen är att främja utvecklingen av en informationsmarknad genom att underlätta enskildas användning av handlingar som tillhandahålls av myndigheter. Enligt 11§ ska villkor för vidareutnyttjande anges i PSI-förteckningen.

